ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.10.2021
COM(2021) 667 final

2021/0347 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) όσον αφορά την έκδοση απόφασης για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην 22η σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) και των πρωτοκόλλων της, όσον αφορά την προβλεπόμενη έκδοση απόφασης για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ).

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Πρωτόκολλο για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες

Η σύμβαση της Βαρκελώνης και τα επτά πρωτόκολλά της, που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη Μεσόγειο, αποτελούν την κύρια περιφερειακή νομικά δεσμευτική πολυμερή περιβαλλοντική συμφωνία για τη Μεσόγειο Θάλασσα.

Το πρωτόκολλο για τις ΧΠ είναι ένα από τα επτά πρωτόκολλα της σύμβασης της Βαρκελώνης. Αποσκοπεί στη λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη, τη μείωση και την εξάλειψη, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, της ρύπανσης της Μεσογείου από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες, μέσω της μείωσης και της σταδιακής εξάλειψης των τοξικών και ανθεκτικών ουσιών που απαριθμούνται στο πρωτόκολλο. Το πρωτόκολλο για τις ΧΠ άρχισε να ισχύει το 1983.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ (όπως τροποποιήθηκε)[1].

2.2. Η σύνοδος των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της

Στη σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της συμμετέχουν υπουργοί και ανώτεροι αξιωματούχοι που εκπροσωπούν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ, στο εν λόγω πρωτόκολλο εφαρμόζονται οι διατάξεις της σύμβασης της Βαρκελώνης που αφορούν τα πρωτόκολλα.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 της σύμβασης της Βαρκελώνης, η Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΕΕ) ασκεί το δικαίωμα ψήφου της με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών της τα οποία αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης αυτής και ενός ή περισσότερων πρωτοκόλλων. Η ΕΕ δεν μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου της στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη της ασκούν το δικό τους, και αντιστρόφως.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 3 της σύμβασης της Βαρκελώνης, οι τροποποιήσεις οποιουδήποτε πρωτοκόλλου εγκρίνονται με πλειοψηφία τριών τετάρτων των συμβαλλόμενων μερών του εν λόγω πρωτοκόλλου.

[1] ΕΕ L 322 της 14.12.1999, σ. 18-31.

2.3. Η προς έκδοση πράξη της 22ης συνόδου των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της

Κατά την 22η σύνοδό τους στις 7-10 Δεκεμβρίου 2021, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της πρόκειται να εκδώσουν απόφαση για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ όσον αφορά την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: προς έκδοση πράξη).

Σκοπός της προς έκδοση πράξης είναι να ληφθούν υπόψη οι κανονιστικές, επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, όσον αφορά τις χερσαίες πηγές και δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξελίξεων στο πλαίσιο του συστήματος του σχεδίου δράσης για τη Μεσόγειο και της σύμβασης της Βαρκελώνης, με ιδιαίτερη έμφαση στις εξελίξεις που σχετίζονται με την εφαρμογή της οικοσυστημικής προσέγγισης για την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στη Μεσόγειο Θάλασσα.

Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ θα είναι δεσμευτικές για την Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 29 της σύμβασης της Βαρκελώνης.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η ανάγκη προστασίας της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων στη Μεσόγειο Θάλασσα, μεταξύ άλλων και στις θαλάσσιες περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας, έχει αναγνωριστεί επανειλημμένα.

Οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ αποσκοπούν στο να ληφθούν υπόψη οι κανονιστικές, επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, όσον αφορά τις χερσαίες πηγές και δραστηριότητες. Ειδικότερα, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν την επικαιροποίηση των τομέων που υπόκεινται στην εκπόνηση σχεδίων δράσης και μέτρων σύμφωνα με το παράρτημα I του πρωτοκόλλου· την επικαιροποίηση των κατηγοριών ουσιών στο παράρτημα I του πρωτοκόλλου· την ενίσχυση ορισμένων νέων στοιχείων, π.χ. του θορύβου και του τεχνητού φωτός, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία έγκρισης σύμφωνα με το παράρτημα II του πρωτοκόλλου. Οι τροποποιήσεις του παραρτήματος IV αφορούν την εφαρμογή εργαλείων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής, ιδίως προσεγγίσεων κυκλικής οικονομίας στις διαδικασίες παραγωγής.

Ενόψει της 22ης συνόδου των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της, είναι αναγκαία η λήψη θέσης από την Ένωση όσον αφορά την προς έκδοση πράξη, δεδομένου ότι η τελευταία θα τροποποιήσει τα παραρτήματα του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ, τα οποία θα είναι δεσμευτικά για την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 29 της σύμβασης της Βαρκελώνης. Δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις των παραρτημάτων θα επικαιροποιήσουν τις απαιτήσεις σχετικά με την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης, θα τροποποιήσουν τις διεθνείς δεσμεύσεις και φιλοδοξίες της Ένωσης και θα βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος, προτείνεται να υποστηρίξει η Ένωση την έκδοση της προβλεπόμενης πράξης.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «*των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας*».

Η έννοια των «*πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα*» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η σύνοδος των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της αποτελεί όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα με τη σύμβαση της Βαρκελώνης.

Η προς έκδοση πράξη θα τροποποιήσει τα παραρτήματα ενός από τα πρωτόκολλα της σύμβασης της Βαρκελώνης, και συγκεκριμένα του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ. Ως εκ τούτου, η έκδοσή της συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα.

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της.

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Συνεπώς, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

2021/0347 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) όσον αφορά την έκδοση απόφασης για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το πρωτόκολλο της σύμβασης για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση (στο εξής: σύμβαση της Βαρκελώνης) για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 1999/801/ΕΚ του Συμβουλίου[2] και άρχισε να ισχύει στις 11 Μαΐου 2008.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 18 της σύμβασης της Βαρκελώνης, η σύνοδος των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της μπορεί να εγκρίνει τροποποιήσεις των πρωτοκόλλων της σύμβασης.

(3) Κατά την 22η σύνοδό τους στις 7-10 Δεκεμβρίου 2021, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της πρόκειται να εκδώσουν απόφαση για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ), ώστε να ληφθούν υπόψη οι κανονιστικές, επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, όσον αφορά τις χερσαίες πηγές και δραστηριότητες.

(4) Είναι αναγκαίο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στη σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της, διότι η απόφαση θα εγκρίνει τροποποιήσεις των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για τις ΧΠ, οι οποίες θα είναι δεσμευτικές για την Ένωση.

(5) Καθώς οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις των παραρτημάτων I, II και IV θα επικαιροποιήσουν τις απαιτήσεις σχετικά με την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης, θα επηρεάσουν τις διεθνείς δεσμεύσεις και φιλοδοξίες της Ένωσης και θα βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος, προτείνεται να υποστηρίξει η Ένωση την έκδοση της απόφασης,

[2] ΕΕ L 322 της 14.12.1999, σ. 18-31.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην 22η σύνοδο των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της είναι η στήριξη της έκδοσης της απόφασης για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, II και IV του πρωτοκόλλου για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές και δραστηριότητες (στο εξής: πρωτόκολλο για τις ΧΠ).

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος